

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir
Judecători - Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda,
Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, recursul ordinar declarat de către avocatul *Cîrlig Ion* în numele inculpatei Ursu Zinaida, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2021, în cauza penală de învinuire a lui

Ursu Zinaida xxxxx, născută la xxxxx, originară din xxxxx

în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 08.05.2018 - 29.06.2020;
instanța de apel: 27.07.2020 - 29.10.2021;
instanța de recurs: 23.02.2022 – 13.12.2022.

Asupra motivelor recursului ordinar, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 29 iunie 2020, *Ursu Zinaida* a fost achitată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că potrivit rechizitoriului, *Ursu Zinaida* a fost învinuită că, activând în baza ordinului directorului Grădiniței de copii din s. Hagimus nr.7 din 05.06.2011, fiind persoană care acționează cu titlu oficial, fiind investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării atribuțiilor în domeniul educației, încălcând prevederile:

- art. 37 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată la 20.11.1989 la New York, care în Republica Moldova a intrat în vigoare la 25.02.1993 și conform căreia statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie supus la tortură, la pedepse sau la tratamente crude, inumane sau degradante;

- art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, la

care Republica Moldova a aderat la 12.09.1997, conform căruia nimeni nu va fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante;

- art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, conform căruia nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante;

- art. 135 alin. (1) lit.i) din Codul Educației, conform căruia este obligată să nu admită tratamente și pedepse degradante, discriminarea sub orice formă și aplicarea niciunei forme de violență fizică sau psihică;

- art. 6 al Legii nr. 338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului, conform căruia statul ocrotește inviolabilitatea persoanei copilului, protejându-l de orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică și psihică, neadmițând comportarea plină de cruzime, grosolană, disprețuitoare, insultele și maltratările;

- pct. 6 subpct. 1) al Codului de etică al cadrului didactic, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr.861 din 07.09.2015, conform căruia în relațiile cu elevii, copiii cadrele de conducere, cadrele didactice și cadrele didactice auxiliare sunt obligate să respecte și să asigure ocrotirea sănătății fizice, psihice și morale a elevilor, copiilor prin:

- neadmiterea tratamentelor și pedepselor degradante, a discriminării sub orice formă și aplicării niciunei forme de violență fizică sau psihică;

- asigurarea protecției fiecărui elev, copil, prin denunțarea formelor de violență fizică exercitate asupra acestora, a oricărei forme de discriminare, abuz, neglijență sau de exploatare a elevilor, copiilor;

- neadmiterea oricăror forme de abuz sexual, emoțional sau spiritual; fiind obligată în virtutea funcției deținute să nu admită aplicare violenței fizice și psihice, să intervină în caz că deține informație despre un caz de abuz, neglijare, trafic pentru a-1 stopa sau să solicite ajutor în cazul în care nu poate interveni de sine stătător, acționând contrar atribuțiilor de serviciu, pe data de 20 aprilie 2017, în jurul orei 12⁰⁰, în timp ce se afla în dormitorul grupei pregătitoare de la grădinița de copii „Grigore Vieru” din s. Hagimus, raionul Căușeni, a aplicat față de minorul Xxxxx, născut la xxxxx, ce se afla în grija și ocrotirea sa, violența fizică aplicându-i cu arătătorul trei lovituri în regiunea coapsei stângi în scopul de a-1 pedepsi pentru faptul că ultimul nu dormea în timpul orei mesei și încurca și altor copii să se odihnească. În urma loviturilor primite minorului Xxxxx i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, trei echimoze pe coapsa stângă.

Astfel, acțiunile inculpatei Ursu Zinaida au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.166¹ al. (2), lit. a) Cod penal conform indicilor calificativi – *„cauzarea intenționată a unei dureri sau suferințe fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial săvârșite cu bună știință asupra unui minor.”*

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu apel de către *procuror*, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zinaida Ursu să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse

de 5 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei, de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul educației în instituțiile școlare și preșcolare pe un termen de 5 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare să fie suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 5 ani.

La fel, a solicitat încasarea de la inculpată a cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu efectuarea expertizelor medico-legală și psihiatrico-psihologică în privința părții vătămate minore în suma de 2146 lei.

În motivarea apelului, acuzarea a invocat că:

- prin probatoriul anexat la materialele cauzei se constată că, Ursu Zinaida este o persoană publică în sensul art.123 alin. (2) Cod penal, și, respectiv, este subiect al infracțiunii prevăzute de art.166¹ Cod penal, or, *educatorul de la grădiniță este orice altă persoană care acționează cu titlu oficial*, respectiv este subiect al infracțiunii prevăzute de art.166¹ Cod penal;

- sunt neîntemeiate concluziile instanței precum că, tratamentul inuman nu se poate realiza doar prin cauzarea leziunilor corporale victimei, fiind necesară și cauzarea de suferințe psihice susceptibile să-i producă tulburări psihice victimei, or, prin *tratament inuman* se înțeleg faptele care cauzează victimei *leziuni (prejudiciu corporal efectiv)* sau suferințe fizice sau psihice, susceptibile de a produce intense tulburări psihice, săvârșite de către o persoană publică, sau de către o persoană care, de facto exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres sau tacit al unei asemenea persoane;

- pentru ca fapta unei persoane ce acționează cu titlu oficial să constituie latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. (1) Cod penal este suficient să fie constată aplicarea loviturilor victimei ce i-ar provoca acesteia leziuni corporale și aceasta s-ar încadra în calificativele laturii obiective, *dureri sau suferință fizică care reprezintă tratament inuman*. Orice aplicare a loviturilor ce a cauzat vătămări corporale presupune la momentul aplicării suferințe fizice și psihice, iar reieșind din scopul aplicării loviturilor în acest caz, vârsta victimei, aceasta neapărat îi va crea un sentiment că orice se învață și se face numai cu violență și un sentiment de inferioritate față de persoane mature, sau mai puternice fizic. Durata aplicării loviturilor nu este una relevantă în acest caz;

- din probatoriul cercetat în ședința de judecată este cu certitudine probat faptul că minorului Maxim Solodchi (Duca) i-a aplicat cel puțin trei lovituri cu un obiect dur contondent cu suprafața limitată de interacțiune și aceste vătămări se atribuie la vătămări corporale neînsemnate;

- prima instanță nu a ținut cont de raportul de expertiză psihiatrico-psihologică întocmit în privința părții vătămate minore, or, din acesta clar rezultă că minorul nu are tendințe de a inventa evenimentele și nu au fost constatați indici că minorul ar fi fost instruit în vederea depunerii unor declarații anume;

- chiar și în situația în care instanța a constatat că, Ursu Zinaida nu este subiect al infracțiunii prevăzute de art.166¹ Cod penal, instanța urma neapărat să se expună la acțiunile acesteia și la consecințele acestor acțiuni. Astfel, din probatoriu administrat în ședința de judecată, este cert, că vătămarile corporale neînsemnate au fost cauzate părții vătămate minore

Solotchii Maxim în rezultatul acțiunilor inculpatei Zinaida Ursu. În aceste circumstanțe, prima instanță urma să constate că Ursu Zinaida a săvârșit acțiunile de maltratare și urma să le facă o apreciere. Acțiunile de cauzare a vătămărilor corporale neînsemnate se încadrează în limitele contravenției prevăzute de art. 78 alin. (1) Cod contravențional și instanța urma să aplice prevederile art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală și să adopte o sentință de încetare a procesului penal conform cerințelor art.391 din Codul de procedură penală;

- acuzarea a prezentat probe pertinente și concludente, din care rezultă indubitabil că de către inculpata Zinaida Ursu a fost comisă infracțiunea prevăzută de articolul 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal. Mai mult, din probele administrate rezultă că inculpata Zinaida Ursu este responsabilă, nu are antecedente penale, este caracterizată pozitiv la locul de muncă și de trai.

3.1. În apelul declarat de către reprezentantul legal al părții vătămate, *Duca Angela*, a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei soluții echitabile și legale, prin care inculpata Ursu Zinaida să fie condamnată pentru infracțiunea comisă, cu admiterea în întregime a acțiunii civile privind compensarea daunelor materiale și morale cauzate părții vătămate minore.

În susținerea celor invocate în apel, reprezentantul legal al părții vătămate, *Duca Angela*, a invocat că:

- din sentință se desprinde faptul că prima instanță a acționat ca avocatul inculpatei Ursu Zinaida, încercând prin expresii vagi și lipsite de relevanță să inducă participării procesului la ideea potrivit căreia Ursu Zinaida nu este subiect al infracțiunii prevăzute la art.166¹ Cod penal, în condițiile în care avem o victimă (copil minor) a torturii și tratamentului inuman, care a fost supus mai multor expertize psihologice în grup, care să stabilească veridicitatea declarațiilor sale, audiată în condiții speciale;

- în cadrul procesului penal au fost audiați un șir de martori, au fost dispuse, efectuate și cercetate mai multe expertize judiciare, a fost audiat minorul Solodchii (*Duca*) Maxim - stabilindu-se cu certitudine acțiunile infracționale ale inculpatei și faptul că un copil lăsat în custodia unei instituții preșcolare, un copil lipsit de apărare, vulnerabil, a fost maltratat. A rămas cu urme pe corp. A suferit durere. Și el spune clar acest lucru. Însă instanța de judecată mimând un proces echitabil, a emis o soluție inequitabilă și în virtutea tuturor probelor, criminalul a rămas nepedepsit, iar copilul și părinții săi cu un gust amar al injustiției și fărădelegii;

- în situația în care doar simpla declarație a copilului că a fost abuzat fizic și arată clar de către cine, fiind prezente urmele evidente pe corp a maltratării, în coraborare cu expertiza efectuată, reprezintă probatoriu suficient ca inculpata să fie atrasă la răspundere și să suporte toate urmările acțiunilor sale criminale. Or, faptul nerecunoașterii vinei de către inculpată nu echivalează cu nevinovăția sa;

- până la moment, inculpata Ursu Zinaida nu și-a manifestat regretul față de faptele sale. Nu s-a interesat de soarta copilului, de starea lui de sănătate, de stresul la care a fost supus pe parcursul urmăririi penale. Dimpotrivă, continuă până la moment să insulte și să denigreze public familia părții vătămate. Iar copilul încă mai are accese de panică. Astfel, consideră că umilința, durerea fizică și suferința psihică la care a fot supus datorită unui educator fără etică și fără compasiune, nu poate fi evaluată

în bani. Iar acțiunea dată ar însemna mai degrabă o satisfacție echitabilă în formă bănească pentru a atenua cât de cât suferința și toate presiunile prin care a trecut până la moment fiul și familia în general. Or, având îndrăzneala să ceară dreptate au fost și sunt încă intimidați, amenințați și insultați chiar din momentul adresării către organele abilitate în căutarea dreptății.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2021, au fost admise apelurile declarate, casată sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Ursu Zinaida a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **4** ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul educației în instituțiile școlare și preșcolare pe un termen de **5** ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de **2** ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul legal al părții vătămate minore *Duca Angela* și s-a dispus încasarea de la *Ursu Zinaida* în beneficiul părții vătămate *Duca Angela* cheltuielile materiale suportate pentru asistența juridică în mărime de **500** (cinci sute) lei și prejudiciul moral în mărime de **5 000** (cinci mii) lei.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a statuat că audiind participanții la proces, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor cercetate, prezentate instanței de apel, precum și probelor administrate de instanța de fond, cercetate suplimentar în ședința instanței de apel, a constatat cu certitudine faptul că:

Ursu Zinaida activând în baza ordinului directorului Grădiniței de copii din s. Hagimus nr.7 din 05.06.2011, fiind persoană care acționează cu titlu oficial, fiind investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării atribuțiilor în domeniul educației, fiind obligată în virtutea funcției deținute să nu admită aplicare violenței fizice și psihice, să intervină în caz că deține informație despre un caz de abuz, neglijare, trafic pentru a-1 stopa sau să solicite ajutor în cazul în care nu poate interveni de sine stătător acționând contrar atribuțiilor de serviciu pe data de 20 aprilie 2017 în jurul orei 12⁰⁰ în timp ce se afla în dormitorul grupei pregătitoare de la grădinița de copii „Grigore Vieru” din s. Hagimus, raionul Căușeni a aplicat față de minorul Xxxxx, născut la xxxxx, ce se afla în grija și ocrotirea sa, violența fizică aplicându-i cu arătătorul trei lovituri în regiunea coapsei stângi în scopul de a-1 pedepsi pentru faptul că ultimul nu dormea în timpul orei mesei și încurca și altor copii să se odihnească. În urma loviturilor primite minorului Xxxxx i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, trei echimoze pe coapsa stângă, prin ce a încălcat prevederile:

- art.37 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată la 20.11.1989 la New York, care în Republica Moldova a intrat în vigoare la 25.02.1993 și conform căreia statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie supus la tortură, la pedepse sau la tratamente crude, inumane sau degradante;

- art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1997, conform căruia nimeni nu va fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante;

- art.24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, conform căruia nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante;

- art.135 alin.(1) lit.i) din Codul Educației, conform căruia este obligată să nu admită tratamente și pedepse degradante, discriminarea sub orice formă și aplicarea niciunei forme de violență fizică sau psihică;

- art.6 al Legii nr.338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului, conform căruia statul ocrotește inviolabilitatea persoanei copilului, protejându-l de orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică și psihică, neadmițând comportarea plină de cruzime, grosolană, disprețuitoare, insultele și maltratările;

- pct.6 subpct.1) al Codului de etică al cadrului didactic, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr.861 din 07.09.2015, conform căruia în relațiile cu elevii, copiii cadrele de conducere, cadrele didactice și cadrele didactice auxiliare sunt obligate să respecte și să asigure ocrotirea sănătății fizice, psihice și morale a elevilor, copiilor prin:

- neadmiterea tratamentelor și pedepselor degradante, a discriminării sub orice formă și aplicării niciunei forme de violență fizică sau psihică;

- asigurarea protecției fiecărui elev, copil, prin denunțarea formelor de violență fizică exercitate asupra acestora, a oricărei forme de discriminare, abuz, neglijență sau de exploatare a elevilor, copiilor;

- neadmiterea oricăror forme de abuz sexual, emoțional sau spiritual.

Acțiunile inculpatei Ursu Zinaida, instanța de apel le-a încadrat juridic în prevederile art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, conform indicilor calificativi – „cauzarea intenționată a unei dureri sau suferințe fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial săvârșite cu bună știință asupra unui minor.”

În continuare, instanța de apel a menționat că prima instanță a dat o apreciere greșită și eronată probelor administrate, or, la etapa audierii părții vătămate minore, Duca Maxim, date în condițiile art.110¹ Cod de procedură penală, ultimul a declarat că, „...locuiește în s. Hagimus, frecventează grădinița, este în grupa mare. Pe educatori le cheamă dna Zinaida și dna Ioana. Dna Zinaida îl bate cu arătătorul. Dna Iona îl trage de urechi și de păr. El se duce la grădiniță, se joacă cu copiii, iese la teren, se duc la muzică. Dna Zina îl bate cu arătătorul pentru că nu doarme. Dna Ioana îl trage de urechi și de păr, pentru că se joacă cu Danu, Danu este mai rău. L-a bătut dna Zina cu dna Ioana. Dna Zina l-a bătut la picior, are vânătăi, acuma au trecut. A mers la medic când a avut vânătăi, a spus că l-a bătut dna Zina. El i-a spus mamei sale că l-a bătut dna Zina cu arătătorul. Dna Zina l-a bătut cu arătătorul și dna Ioana l-a tras de păr și de urechi. Dna Zina l-a bătut de mai multe ori. Dna Ioana o dată l-a tras de păr și de urechi...”.

Astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță a pus la baza sentinței de achitare, în primul rând, declarațiile inculpatei, dar care au fost combătute prin probele acuzării, cercetate în ședința de judecată, inclusiv, prin declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore, Duca Angela, martorii Agrici Todor, Osadci Silvia, Hasanova Liudmila, cât și prin raportul de expertiză medico-legală nr. 78/D din 20.06.2017 al minorului Maxim Solodchi (Duca) și raportului de expertiză psihiatrico-psihologică nr. 411 din 16.01.2018.

La fel, instanța de apel a reiterat că prima instanță nu a dat o apreciere justă și altor probe materiale cercetate în instanță, care de asemenea dovedesc vinovăția inculpatei, cum ar fi, declarațiile inculpatei Ursu Zinaida date atât în prima instanță, cât și în instanța de apel; declarațiile reprezentantului legal al minorului, Duca Angela, și al martorului Hasanova Ludmila, depuse în instanțele de fond; declarațiile depuse în prima instanță de către martorii Șeremet Vitalie, Agrici Tudor, Osadci Silvia, Danilescu Ioana, Mașnic Valentina, Popa Natalia, Sandu Zinaida, Carpova Eugenia, Barladean Anastasia; plângerea lui Duca Angela din 27.04.2017, adresată IP Căușeni; cererea lui Duca Angela din 21.04.2017 adresată șefului IP Căușeni, Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27.04.2017; raportul de expertiză extrajudiciară nr. 148 din 25.04.2017; contractul individual de muncă nr. 2C din 01.09.2016; statutul Instituției preșcolare „Grigore Vieru”, raportul de expertiză juridică nr. 78/D din 20.06.2017, extrasul din Registrul de evidență pentru frecvența copiilor din grupa pregătitoare, luna aprilie 2017 IET „Grigore Vieru” s. Hagimus; raportul de expertiză judiciară nr. 411 din 16.01.2018.

Astfel, analizând obiectiv circumstanțele cauzei, în raport cu probele prezentate, instanța de apel a subliniat că prima instanță a dat o apreciere juridică greșită materialelor cauzei, care conțin probe ce demonstrează comiterea de către inculpata Ursu Zinaida a infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, în consecință, prima instanță concluzionând că fapta nu constituie elementele constitutive ale infracțiunii, a pronunțat o sentință de achitare în privința ultimei.

Mai mult, nerecunoașterea vinovăției de către inculpată, instanța de apel a considerat-o ca o metodă de apărare și un mijloc de eschivare de la răspundere penală, întrucât afirmațiile acesteia nu au fost probate, or, prin acțiunile sale infracționale inculpata Ursu Zinaida, deținând funcția de educator la grădinița de copii din satul Hagimus, raionul Căușeni, în virtutea funcției deținute, era obligată să nu admită aplicarea violenței asupra copiilor ce se aflau în grija și ocrotirea sa, acționând cu intenție directă i-a aplicat minorului Xxxxx lovituri cu arătătorul peste picior, prin ce a atentat la demnitatea și integritatea fizică a copilului din grupa sa, cu scopul de a-l pedepsi pentru că nu vroia să doarmă, cauzându-i astfel trei echimoze pe coapsa stângă care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, de formă alungită, posibil la timpul și circumstanțele indicate ce se califică ca vătămare neînsemnată.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorilor Șeremet Vitalie, Danilescu Ioana, Mașnic Valentina, Popa Natalia, Sandu Eugenia și Carpova Eugenia, care au declarat că, Ursu Zinaida nu putea să-i aplice lovituri cu arătătorul, pe motiv că aceasta este un educator bun, or, aceste declarații se combat cu declarațiile martorului Hasanova

Ludmila, care a declarat că, *educatorii din această grădiniță, inclusiv și Ursu Zinaida, se purtau urât și cu copilul ei, fiind marginalizat pe motiv că, nu cunoștea limba română, iar din lipsa paturilor îl culcau pe geam*, declarații similare a dat și martorul Osadci Silvia care a declarat că, *a fost un caz când copilul ei a venit acasă cu urechile vinete, comunicându-i că la bătut doamna Ursu Zinaida, dar nu s-a adresat organelor de drept din motiv că directoarea a rugat-o să nu se adreseze*.

La fel, instanța de apel a respins și alegațiile părții apărării precum că, Duca Angela dorește să se răzbune pe Ursu Zinaida, iar fapta incriminată nu ar fi avut loc, fiind apreciate ca o tentativă a apărării de a schimba accentele în acest caz și a exonera inculpata de răspunderea penală, or, toți martorii apărării sunt în relație de prietenie și colegialitate cu inculpata, iar careva motive a Angelei Duca de a aduce acuzații false în acest caz, nu au fost prezentate.

Mai mult, din motiv că nu s-a isprăvit cu sarcinile unui educator, Duca Angela a fost transferată în funcție de bibliotecar, cu un salariu similar cel primea activând ca educator la grădinița din satul Hagimus, prin ce se constată că, prin acest transfer Duca Angela nu a fost prejudiciată, pentru a avea careva motive de răzbunare, or, aceasta în continuare avea un post de muncă și un salariu similar, iar argumentele inculpatei Ursu Zinaida privitor la răzbunare, sunt apreciate ca o metodă de a se eschiva de la răspunderea penală.

Astfel, s-a constatat că aplicarea loviturilor, tragerea de urechi, pedepsirea prin oricare alte metode a copiilor care nu se supun indicațiilor educatorilor și ajutorilor de educatori din grădinița satului Hagimul, r-l Căușeni, este o normă, ceea ce nu poate fi admis și agreat în continuare, dar urmează a fi luate măsuri drastice pentru contracararea a astfel de acțiuni, iar prin tragerea la răspundere penală a inculpatei Ursu Zinaida pentru tratamentul inuman față de copii, va fi obținut scopul legii penale pentru a preveni săvârșirea de noi infracțiuni de acest fel, atât din partea condamnatului, cât și de alte persoane.

La fel, nu poate fi reținut argumentul primei instanțe precum că, la caz, nu este prezent subiectul infracțiunii, or, cadrele didactice sunt persoanele care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres ori tacit al unei asemenea persoane, astfel, instanța de fond greșit a făcut trimitere la Hotărârea explicativă a Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 22.12.2014 „Cu privire la aplicarea legislației referitor la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție”, or, inculpatei Ursu Zinaida nu i se incriminează comiterea faptelor de corupție.

Referitor la subiectul infracțiunii, instanța de apel a reținut că, inculpata Ursu Zinaida a acționat cu titlul oficial, iar prin *orice altă persoană care acționează cu titlu oficial* se înțelege: persoana care nu poate fi categorisită ca o persoană publică, dar nici nu este o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, însă, datorită modului de instituire a activității exercitate, dobândește caracter oficial.

Mai mult, potrivit art.40¹ al Legii învățământului, anume autoritățile administrației publice locale de nivelul doi decid, prin coordonare prealabilă cu Ministerul Educației, înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ primar, gimnazial, liceal, extrașcolar. Astfel, fiind înființată de un exponent al autorității publice, în activitatea

lor de dezvoltare a personalității copilului, a capacităților și aptitudinilor lor spirituale și fizice la nivelul potențialului său maxim, *cadrele didactice acționează cu titlul oficial, prin urmare, inculpata Ursu Zinaida întrunește calitățile subiectului infracțiunii prevăzute de art. 166¹ Cod penal.*

Astfel, instanța de apel a reținut argumentele invocate de către acuzare în apelul declarat precum că sentința în cauză este neîntemeiată deoarece, prin probele prezentate de către acuzare și examinate în instanța de fond, recercetate în instanța de apel, a fost pe deplin dovedită vinovăția inculpatei Ursu Zinaida în săvârșirea infracțiunii incriminate, or, instanța de fond apreciind unilateral și eronat circumstanțele de fapt și de drept, a pronunțat o soluție de achitare a inculpatei, neîntemeiată.

Mai mult, instanța de apel a reținut, ca plauzibilă, referirea în speță a instanței de fond la faptul că, fapta nu constituie elementele infracțiunii, or, probele prezentate de către partea acuzării și anume: declarațiile părții vătămate minore Duca Maxim și discul DVD cu înregistrarea video a audierii în condiții speciale a copilului Maxim Solodchi (Duca)i, declarațiile martorului Agrici Tudor, declarațiile martorului Hasanova Ludmila, declarațiile martorului Osadci Silvia, declarațiile martorului Vitalie Șeremet, Raportul de expertiză juridică nr. 78/D din 20.06.2017 potrivit căruia în urma examinării medico-legale, Raportul de expertiză judiciară nr. 411 din 16.01.2018, extrasul din Ordinul de angajare nr.7 din 05.06.2011, demonstrează cu lux de amănunte circumstanțele cauzei și vinovăția inculpatei Ursu Zinaida în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal.

Cât privește pedeapsa stabilită inculpatei Ursu Zinaida pentru comiterea infracțiunii incriminate, instanța de apel a enunțat că, ținând cont de faptul că inculpata Ursu Zinaida nu are antecedente penale, la locul de muncă se caracterizează pozitiv, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune gravă, nu a recunoscut vinovăția, ar fi legal și rațional de a suspenda executarea pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acesteia, ca în termenul de probațiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat, ceea ce va oferi o mai bună protecție intereselor societății decât izolarea acesteia de societate.

În ceea ce privește pretenția înaintată de reprezentantului legal al părții vătămate Duca Angela, privind încasarea prejudiciului material în jur de 3000 lei, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, or, ca cheltuieli materiale reprezentantul legal a indicat cheltuielile suportate pentru călătoriile făcute la organul de urmărire penale, la judecată și la spitalul de psihiatrie din Chișinău, însă, în susținerea acestor cheltuieli reprezentantul legal al părții vătămate Duca Angela nu a prezentat careva bonuri de plată care ar justifica aceste cheltuieli.

Tot prin acțiunea civilă, susținută prin cererea de apel, reprezentantului legal al părții vătămate, Duca Angela, a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei de la inculpatul Boțan Mihail, pretenție pe care instanța de apel a considerat-o parțial întemeiată, or, suma de 50 000 lei, este exagerată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana inculpatei, cât și de comportamentul acesteia după comiterea infracțiunii, care este la prima abatere de la legea penală, se caracterizează

pozitiv la locul de muncă. Astfel, instanța de apel a considerat că, suma în mărime de 5 000 lei, este echitabilă și în corespundere cu circumstanțele comiterii de către inculpata Ursu Zinaida, a acțiunilor ilegale îndreptate împotriva lui Solodchii (Duca) Maxim.

La fel, instanța de apel, a admis și solicitarea apelantului de a fi încasate, din contul inculpatei Ursu Zinaida, cheltuielile pentru asistența juridică, în suma acordată de 500,00 lei.

Subsecvent celor relatate supra, instanța de apel a dispus încasarea, cu titlu de asistență juridică acordată de către avocatul CA Cara Palii Ludmila, reprezentantului legal al părții vătămate Duca Angela, la întocmirea acțiunii civile, în suma de 500 lei, care a fost confirmată prin bonul de plată nr. 108642 (f. d. 194, vol. I).

5. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul *Cîrlig Ion* în numele inculpatei *Ursu Zinaida*, prin care, invocându-se temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6), 8), 15), 16) Cod de procedură penală, se solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe, sau, după caz, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, din următoarele considerente:

- instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a respectat prevederile art. art. 101, 325, 394, 414 Cod de procedură penală, deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descriptivului deciziei contestate, instanța de apel nu a rejudecat cauza în limita și în raport cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, or, asemenea circumstanțe în fapt și în drept ca: "(...) aplicarea loviturilor, tragerea de urechi, pedepsirea prin oricare alte metode a copiilor care nu se supun indicațiilor educatorilor și ajutorilor de educatori din grădinița satului Hagimul, r-nul Căușeni (...)" (pct. 44. din decizia instanței de apel)" nu au fost incriminate inculpatei. Mai mult, instanța de apel a făcut diverse constatări ce nu erau caracteristice cazului supus judecării;

- modul de apreciere a probelor de către instanța de apel, nu corespunde exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale. Instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală;

- consideră întemeiată soluția adoptate de către prima instanță, or, inculpata nu este subiect al infractiunii prevăzute de art. 166¹ alin.(2), lit. a) Cod penal, deoarece nu poartă statut de persoană oficială, nu este persoană publică, întrucât atribuțiile de serviciu nu sunt producătoare de efecte juridice (adică, nu poate da naștere, modifica sau stinge raporturi juridice). Executând obligațiunile de natură profesională, nu au cum să apară în postura de persoană publică sau să acționeze cu titlul oficial.

Nici în Legea „Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” nr.158 din 04.07.2008, și în ”Clasificatorul unic al funcțiilor publice”, aprobat prin Legea nr. 155 din 21.07.2011, funcția de educator nu este încadrată.

În speță, se atestă cu certitudine faptul că nici victima infracțiunii imputate, nici inculpata nu dețin calitățile speciale, prevăzute de lege, necesare pentru încadrarea acțiunilor în temeiul art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, iar gradul suferințelor cauzate în urma acțiunilor ilegale ale inculpatei nu permit încadrarea acestora potrivit normelor penale;

- organul de urmărire penală, incriminând educatorului Ursu Zinaida acțiuni descrise în ordonanța de punere sub învinuire, a invocat cauzarea victimei suferințelor fizice, însă nu a descris, prin ce ele se manifestă și care este "pragul de gravitate", deoarece după cum urmează din Raportul de expertiză Judiciară nr.411 din 16.01.2018, minorul Xxxxx nu suferă de careva maladii psihice și este fără dereglări psihice. La momentul examinării acestuia, starea psiho-emoțională se încadrează în criteriile normei de vârstă. Semne de traumă psihologică sau consecințele acesteia nu au fost depistate. Conform concluziei Raportului de expertiză judiciară nr.78D din 20.06.2017, efectuat în temeiul documentelor medicale pe numele lui Xxxxx, s-au depistat trei echimoze pe coapsa stângă - care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, de formă alungită, și care se califică ca vătămare neînsemnată. *Acțiune ce organul de urmărire penală o descrie ca tratament inuman și degradant.*

Astfel, consideră corectă soluția primei instanțe privind achitarea inculpatei Ursu Zinaida, de comiterea faptei imputate din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii;

- Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a adoptat, în unele hotărâri judecătorești, poziția imposibilității recunoașterii cadrului didactic, angajați ai instituțiilor publice de învățământ, în calitate de subiect special al componentelor de infracțiuni prevăzute la art.166¹ Cod penal.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință *procurorul*, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În acest sens, a argumentat că instanța de apel, judecând cauza, și-a motivat corect soluția, bazându-se pe cumulul de probe administrate la cauza penală, ceea ce denotă faptul că instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei penale, și, corespunzător, corect a stabilit vinovăția inculpatei Ursu Zinaida de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să caseze total hotărârea atacată și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Subsidiar, se remarcă că instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte

au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant, este de specificat în acest context, că hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Astfel, fiind investită cu rezolvarea chestiunilor de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de Legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale, reglementate exhaustiv de legislator.

Așadar, potrivit recursului declarat, recurentul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată invocând temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1), pct. 6), 8), 15), 16) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii;* 15) *instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în*

această cauză; 16) norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Din analiza textuală a recursului ordinar declarat, Colegiul penal lărgit reține, că se contestă decizia instanței de apel, prin prisma temeiurilor de recurs invocate și menționate supra, invocându-se, în esență, faptul că în rezultatul evaluării incorecte și selective a probelor administrate la caz, instanța de apel greșit a condamnat-o pe inculpata *Ursu Zinaida* în baza art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, deși prin sentința primei instanțe inculpata a fost achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii nominalizate, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiului de casare invocat la pct. 6), alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, din considerentele ce urmează a fi expuse.

Astfel, potrivit rechizitoriului, *Ursu Zinaida* a fost învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal.

Prima instanță, analizând cumulul de probe administrate la faza urmăririi penale, care au fost examinate în ședința de judecată, a conchis că inculpata *Ursu Zinaida* să fie achitată de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate împotriva sentinței, a admis apelurile declarate, a casat sentința primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, după cum urmează:

Ursu Zinaida a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul educației în instituțiile școlare și preșcolare pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul legal al părții vătămate minore Duca Angela și s-a dispus încasarea de la Ursu Zinaida în beneficiul părții vătămate Duca Angela cheltuielile materiale suportate pentru asistența juridică în mărime de 500 (cinci sute) lei și prejudiciul moral în mărime de 5 000 (cinci mii) lei.

Înainte de a purcede la expunerea motivelor care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel și admiterea recursului declarat, Colegiul penal lărgit evidențiază că procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță prezintă unele particularități aparte.

În acest sens, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate de către Curte, precum și prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora „judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea

învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului”.

Bazat pe cele ce preced, Colegiul penal lărgit evidențiază că, *mutatis mutandis*, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate, bazându-se exclusiv pe actele și lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea acestuia. Or, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În particular, în atare situații administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

În general, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei și aprecierii toate probele acumulate în dosar, având subsidiar în vedere faptul că inculpatul supune criticii verosimilitatea unor probe. De altfel, *în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vis-a-vis de vinovăția persoanei trimise în judecată.*

Mai mult, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, *că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat*, în circumstanțele descrise în actul de învinuire.

Revenind la materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că recurentul în cererea de recurs critică faptul că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale expuse supra și a conchis neîntemeiat asupra vinovăției inculpatei de comiterea infracțiunii incriminate, bazându-se preponderent pe probele cercetate de către prima instanță, puse, anterior, la baza achitării acestuia.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește, cu fiecare ocazie posibilă, că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Curtea Europeană a reiterat că efectul articolului 6 § 1 este, *inter alia*, de a plasa „tribunalul” sub o obligație de a proceda la o examinare corespunzătoare a pledoariilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia propria apreciere a acestora.

Relevant, ține a se menționa aici statuările CtEDO asupra violării art. 6 din momentul în care „*instanțele naționale simplu s-au ales să ignore multiple violări serioase ale legislației, precum și să nege o serie de elemente fundamentale pentru justa soluționare a cauzei.*” Omisiuni similare de a prezenta suficiente motive au rezultat în constatări de violare a art. 6 din Convenție în cauzele: *Hiro Balani* (§ 27- 28), *Suominen v. Finlanda*

(no.37801/97, §§ 34-38, 1 iulie 2003), *Salov v. Ukraine* (no.65518/01, § 92, ECHR 2005-VIII), *Popov v. Moldova* (no.2) (no.19960/04, § 49-54, 6 decembrie 2005), *Melnic v. Moldova* (no.6923/03, § 39-44, 14 noiembrie 2006) și alte cauze asemănătoare.

La fel, potrivit Hotărârii CtEDO în cauza *Petrica Manolachi contra României* (cererea nr. 36605/04; Secția a II-a, din 05.03.2013), judecătorii europeni au notat că instanțele de control judiciar au înlocuit sentința inițială de achitare cu o hotărâre de condamnare fără a administra vreo probă nouă, ceea ce contravine conceptului de echitate a procesului penal.

Raportând constatările Curții la circumstanțele cauzei, instanța de recurs ordinar constată că din actele dosarului s-a stabilit că instanța de apel nu a ținut cont de dispozițiile legale pertinente și nu a respectat în deplină măsură prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, or, în scopul asigurării unui proces echitabil, era obligată să ia măsuri pozitive în vederea reaudierii tuturor martorilor, să rejudeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele forte care au stat la baza răsturnării soluției de achitare.

Așadar, potrivit celor consemnate în procesele-verbale ale ședințelor de judecată din 05 noiembrie 2020, 19 ianuarie 2021 (f. d. 131, Vol. II), se constată că procurorul a intervenit în fața instanței de apel cu un demers prin care a solicitat audierea martorilor Osadci Silvia, Hasanova Ludmila. Punând în discuție demersul înaintat, apărătorul inculpatei, Cîrlig Ion, a lăsat la discreția instanței, înaintând la rândul său, un demers prin care a solicitat audierea martorilor care sunt indicați, inclusiv, în apelul procurorului. Instanța de apel, deliberând pe loc, a dispus admiterea apelului acuzării și respingerea demersului apărării.

Ulterior, procurorul a indicat că nu a putut asigura prezența martorului Osadci Silvia spre audiere (f. d.133, Vol. II), fiind audiat în instanța de apel doar martorul acuzării Hasanova Ludmila (f. d. 126-127, Vol. II), care a declarat că inculpata *Ursu Zinaida* i-a aplicat careva lovituri, inclusiv copilului său, la materialele cauzei fiind anexate, în acest sens, niște cereri ce au fost depuse de către martorul respectiv (f. d. 136, Vol. II).

În continuare, instanța de apel, dispunând cercetarea probelor, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, a audiat inculpata *Ursu Zinaida*, reprezentantul părții vătămate, Duca Angela, martorul Hasanova Ludmila (f. d. 124-129, Vol. II), dispunând apoi examinarea probelor și înscrisurilor din materialele cauzei cercetate de către prima instanță (f. d.140-141, Vol. II), printre care: fișa de post al educatorului; Regulamentul intern de activitate al grădiniței Gr. Vieru; declarațiile prezentate de către reprezentantul părții vătămate în persoana lui Duca Angela; declarațiile martorilor Agrici Tudor, Osadci Silvia, Hasanova Ludmila; plângerea lui Duca Angela din 27.04.2017, adresată IP Căușeni; cererea lui Duca Angela din 21.04.2017 adresată șefului IP Căușeni, Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27.04.2017; raportul de expertiză extrajudiciară nr. 148 din 25.04.2017; contractul

individual de muncă nr. 2C din 01.09.2016; statutul Instituției preșcolare „Grigore Vieru”, raportul de expertiză juridică nr. 78/D din 20.06.2017, extrasul din Registrul de evidență pentru frecvența copiilor din grupa pregătitoare, luna aprilie 2017 IET „Grigore Vieru” s. Hagimus; raportul de expertiză judiciară nr. 411 din 16.01.2018; declarațiile minorului Duca Maxim.

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că la baza hotărârii de condamnare a fost fundamentată de declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate, Duca Angela, ale inculpatei Ursu Zinaida, precum și ale martorilor sus indicați, date în cadrul examinării prezentei cauze în prima instanță, excepție făcând doar declarațiile martorului Hasanova Ludmila, care a fost audiat în instanța de apel, însă caracterul declarațiilor acestora nu este unul decisiv. Or, întru asigurarea unui proces echitabil, instanța de apel era obligată să ia măsuri pozitive în vederea reaudierii martorilor absenți, în pofida faptului că inculpata nu solicitase reaudierea acestora (a se vedea Hotărârile CEDO *Dan v. Republica Moldova* (nr. 2) (nr. 57575/14, §57, 10 noiembrie 2020; și *Sigurþórsson Arnarsson v. Islanda*, nr. 44671/98, § 38, 15 iulie 2003).

Mai mult ca atât, acuzarea nu a prezentat instanței de judecată suficiente probe care să demonstreze că s-au depus toate eforturile rezonabile pentru a asigura prezența martorilor solicitați în fața instanței de apel. Așadar, instanța de apel nu a audiat din nou toți martorii, ci doar s-a bazat pe declarațiile lor, așa cum au fost fixate în materialele cauzei, adică declarațiile depuse în prima instanță, în baza cărora inculpata a fost achitat.

În concluzie, se reiterează că instanța de apel, având responsabilitatea de a decide asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatei, ar fi trebuit, în principiu, să poată audia martorii în persoană și aprecia credibilitatea acestora. Evaluarea corectitudinii unui martor este o sarcină complexă, care, de obicei, nu poate fi realizată printr-o simpla citire a declarațiilor acestuia (*Dan v. Moldova* (nr. 8999/07, § 33, 5 iulie 2011).

Subsecvent, instanța de recurs ordinar notează că instanța de apel neîntemeiat a dat o apreciere critică declarațiilor martorilor Șeremet Vitalie, Danilescu Ioana, Mașnic Valentina, Popa Natalia, Sandu Eugenia și Carpova Eugenia date în cadrul ședințelor de judecată a primei instanțe, care au menționat că, *Ursu Zinaida* nu putea să-i aplice lovituri cu arătătorul, pe motiv că aceasta este un educator bun, invocând, în acest sens, că *”aceste declarații se combat cu declarațiile martorului Hasanova Ludmila, care a declarat că, educatorii din această grădiniță, inclusiv și Ursu Zinaida, se purtau urât și cu copilul ei, fiind marginalizat pe motiv că, nu cunoștea limba română, iar din lipsa paturilor îl culcau pe geam, declarații similare a dat și martorul Osadci Silvia care a declarat că, a fost un caz când copilul ei a venit acasă cu urechile vinete, comunicându-i că la bătut doamna Ursu Zinaida, dar nu s-a adresat organelor de drept din motiv că directoarea a rugat-o să nu se adreseze.”*

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că prin raportul de expertiză medico-legală nr.78-D din 20 iunie 2017, efectuat în privința cet. Xxxxx, care a consolidat soluția instanței de apel de condamnare, se constată doar că acestuia i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, dar nu este probat faptul că aceste vătămări i-au

fost cauzate anume de către inculpată.

Mai mult, potrivit Rechizitoriului, inculpata *Ursu Zinaida* a fost învinuită de faptul că la 20 aprilie 2017 a comis infracțiunea prevăzută de art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, însă raportul de expertiză sus indicat a fost efectuat abia la 20 iunie 2017.

Prin urmare, reieșind din cele expuse supra se desprinde concluzia, că instanța de apel, rejudecând cauza după regulile primei instanțe, *de facto*, a audiat în condițiile de nemijlocire doar inculpata *Ursu Zinaida*, reprezentantul părții vătămate, Duca Angela, și martorul acuzării Hasanova Ludmila, concluzionând, totuși, că vinovăția inculpatei a fost cu certitudine dovedită.

În același timp, se observă că cercetând declarațiile nominalizate supra, prima instanță a conchis asupra achitării în privința inculpatei *Ursu Zinaida*, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În condițiile în care, instanța de apel a procedat la o nouă interpretare a acestor declarații, rămâne de reținut că inculpata *Ursu Zinaida* a fost condamnată pe baza aceluiași mărturii care i-au fost suficiente primei instanțe pentru a se îndoii de acuzațiile aduse acestuia și pentru a motiva achitarea în privința acesteia.

În cazuri similare celor disputate și în prezenta speță, Colegiul penal lărgit atrage atenția că CtEDO, în repetate rânduri, a statuat că drepturile apărării au fost “*sensibil reduce*” din cauza că persoana a fost condamnată doar pe baza mărturiilor pe care alte instanțe le-au considerat insuficiente, fără a audia din nou partea vătămată și pe toți martorii, aceleași motive au stat și la baza constatării despre încălcarea dreptului la apărare. (a se vedea în acest sens și *Hotărârea CtEDO din 8 noiembrie 2016 (cererea nr. 41.468/10) în cauza Gutău împotriva României*)

Este indubitabil că prerogativa de a aprecia relevanța unei „*oferte de probă*” i-a aparținut instanței de apel, care trebuia să argumenteze faptul neaudierii nemijlocite a martorilor nominalizați supra, confirmând prin aceasta echitatea procedurii de judecare a cauzei în apel, totodată demonstrând că are suficiente probe în afară de acestea pentru a dispune condamnarea inculpatei în baza art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal.

În acest context, Colegiul penal lărgit reiterează că nu este rolul său de a reexamina circumstanțele de fapt ale cauzei, care deja au fost apreciate de instanțele de fond. În schimb, instanța de recurs este menită să verifice dacă procedurile în întregime au fost conforme cu cerințele art. 6 din Convenție. Unul din standardele art. 6 declară că este în sarcina instanțelor de fond de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși, o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

În esență, privită per ansamblu, procedura penală desfășurată de către instanța de apel împotriva inculpatului este considerată inequitabilă, în primul rând rezultând din modalitatea de cercetare a probelor și în al doilea rând reieșind din concluziile trasate de instanța de apel despre vinovăția inculpatului.

Nu se contestă faptul că era de competența instanței de apel să

aprecieze probatoriul din dosar, cu toate acestea, este inadmisibil că inculpata *Ursu Zinaida* a fost declarată vinovată de comiterea infracțiunii preponderent pe baza aceluiași probe care au făcut ca prima instanță să se îndoiască de temeinicia acuzațiilor incriminate acesteia, prin rechizitoriu. Or, în cazul în care unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care dovedesc, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă de inculpată în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

În rezumat la cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatei *Ursu Zinaida*, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele forte care au stat la baza răsturnării soluției de achitare.

În pofida celor consemnate, instanța de recurs ordinar relatează că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a rejudeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, dându-i astfel posibilitatea inculpatei *Ursu Zinaida* de a se apăra efectiv împotriva acuzațiilor aduse în baza învinuirii pe art. 166¹ alin. (2), lit. a) Cod penal.

În accepțiunea Colegiului penal lărgit, pentru justa soluționare a acestei cauze, este imperios de a se atrage o atenție sporită la cele consemnate de către apărare în cererea de recurs, în vederea respectării tuturor garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție.

În acest context, Colegiul penal lărgit statuează, că decizia instanței de apel, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În aserțiunea dată, instanța de recurs conchide de a admite recursul ordinar declarat la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

8. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar

concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatei, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. Conducându-se de prevederile art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul *Cîrlig Ion* în numele inculpatei Ursu Zinaida.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui **Ursu Zinaida xxxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 02 februarie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena